

UZASADNIENIE

H. K. wniosła o uchylenie się od skutków prawnych nie złożenia w terminie oświadczenia w przedmiocie odrzucenia spadku po F. B..

W uzasadnieniu wskazała, że F. B. zmarł w dniu 13 kwietnia 2014 r., w chwili śmierci był stanu wolnego, miał troje dzieci: wnioskodawczynię oraz dwóch synów J. B. i Z. B.. Spadkodawca pozostawił testament notarialny z dnia 13 stycznia 1995 r., w którym do całości spadku powołał Z. B.. Spadkodawca w dniu 10 października 2000 r. rozporządził swoim jedynym składnikiem majątku tj. nieruchomością w N. położoną przy ul. (...), darując ją wnioskodawczyni. W dniu 20 stycznia 2022 r. w Sądzie Rejonowym w Kłodzku zapadł wyrok, w którym Sąd zasądził od wnioskodawczyni na rzecz Z. B. kwotę 48 883,33 zł tytułem zachowku. Wnioskodawczyni stwierdziła, że nie posiadała wiedzy, że darowana jej nieruchomość może zostać doliczona do spadku i od jej wartości zostanie naliczony zachówek i na skutek porady prawnej, uzyskanej po wydaniu wyżej opisanego wyroku, dowiedziała się, że jej sytuacja byłaby korzystniejsza gdyby odrzuciła spadek po ojcu. Podniosła, że nie składając oświadczenia o odrzuceniu spadku po ojcu, działała pod wpływem błędu co do odpowiedzialności za długi spadkowe wynikające z uprawnień do zachowku. Stwierdziła, że nie złożyła oświadczenia o odrzuceniu spadku w ustawowym terminie, działając w przekonaniu, że w sytuacji sporządzenia testamentu przez ojca, w którym uczynił on jedynym spadkobiercą uczynił Z. B., nie ona statusu spadkobiercy i nie musi zatem składać żadnych oświadczeń, a ponadto że darowizna jaką otrzymała od ojca wyczerpała w całości jego majątek.

Uczestnik Z. B. wniósł o oddalenie wniosku w całości.

W uzasadnieniu wskazał, że wnioskodawczyni nie otworzył się termin do złożenia oświadczenia w przedmiocie przyjęcia bądź odrzucenia spadku, bowiem uczestnik, na podstawie testamentu, jest jedynym spadkobiercą zmarłego F. B..

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Spadkobiercą testamentowym zmarłego F. B. jest jego syn Z. B..

/bezsporne/

H. K. w dniu 17 marca 2022 r. aktem notarialnym sporządzonym przez notariuszem S. Ł. rep A nr 4005/2022 odrzuciła spadek po swoim ojcu F. B..

Dowód:

- kserokopia wypisu aktu notarialnego – k. 14 – 14 odwrót;

Sąd zważył:

Wniosek podlegał oddaleniu jako bezprzedmiotowy.

Zgodnie z przepisem art. 926 § 1 kpc, istnieją dwie możliwości powołania do dziedziczenia – na podstawie ustawy lub testamentu, przy czym dziedziczenie na podstawie testamentu ma pierwszeństwo przed ustawowym. W myśl bowiem przepisu art. 926 § 2 kpc. dziedziczenie na podstawie ustawy następuje dopiero wtedy, gdy spadkodawca nie powołał spadkobiercy albo gdy żadna z osób, które powołał, nie chce lub nie może być spadkobiercą.

Jednocześnie na podstawie art. 1015 § 1 kc oświadczenie o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku może być złożone w ciągu sześciu miesięcy od dnia, w którym spadkobierca dowiedział się o tytule swego powołania.

Należy wskazać, że spadkodawca ustawowy może złożyć oświadczenie o odrzuceniu spadku, dopiero w sytuacji, gdy zostanie do tego spadku powołany, a zatem w dalszej kolejności niż spadkobierca testamentowy.

Taka okoliczność zaś jest możliwa w trzech sytuacjach :

- 1) gdy spadkodawca nie pozostawił testamentu;
- 2) gdy testament okazał się nieważny;
- 3) gdy spadkodawca testamentowy nie chce bądź nie może dziedziczyć.

Należy więc wskazać, że jeśli spadkodawca sporządzi testament, który nie stanie się

podstawą dziedziczenia, termin zawity, określony w art. 1015 § 1 kc dla spadkobiercy ustawowego rozpoczyna swój bieg w dniu, w którym spadkobierca ten dowiedział się o tym , że:

- 1) testament jest nieważny,
- 2) spadkobierca testamentowy odrzucił spadek,
- 3) spadkobierca testamentowy został uznany za niegodnego dziedziczenia,
- 4) spadkobierca powołany do spadku z ustawy w wyższej kolejności nie chce bądź nie może dziedziczyć.

Jednocześnie należy wskazać, że złożenie oświadczenia, o którym mowa w art. 1015 § 1 kc, przed dniem, w którym spadkodawca dowiedział o tytule swojego powołania jest bezskuteczne [por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 19 października 2018 r., wydana w sprawie o sygn. akt III CZP 36/18, OSNC 2019, nr 7-8, poz. 74].

Wnioskodawczyni opiera swój wniosek na art. 1019 § 2 kc, który stanowi, spadkobierca, który pod wpływem błędu lub groźby nie złożył żadnego oświadczenia w terminie, może w powyższy sposób uchylić się od skutków prawnych niezachowania terminu. W niniejszej sprawie bezsporny jest fakt, że wnioskodawczyni nie przysługuje status spadkobiercy ustawowego zmarłego F. B., skoro uczestnik Z. B. jest spadkobiercą testamentowym, który chce dziedziczyć, a ważność testamentu nie została zakwestionowana.

Z uwagi na powyższe wniosek H. K. o uchylenie się od skutków prawnych nie złożenia w terminie oświadczenia w przedmiocie odrzucenia spadku po F. B. jest bezprzedmiotowy, a samo oświadczenie o odrzuceniu spadku – bezskuteczne, skoro nie zaczął dla wnioskodawczyni, jako spadkobiercy ustawowemu, bieć termin określony w art. 1015 § 1 kc.

Mając powyższe na uwadze oczywistym jest brak podstaw do uwzględnienia wniosku wnioskodawczyni, skoro nie uchybiła ona terminowi określonemu w art. 1015 § 1 kc, a zatem Sąd na podstawie art. 514 § 2 kpc, oddalił wniosek bez przeprowadzenia rozprawy.